

'దిగుమతుల ప్రతిష్ఠాపన.. ఎగుమతుల ప్రోత్సాహం'

భారతదేశం-విదేశీ వర్తక విధానం

వర్తక విధానం: ఒక దేశ విదేశీ వర్తకానికి సంబంధించి ఆ దేశ ప్రభుత్వం ఆవలంబించే చట్టకు లను, నియమ నిబంధనలను 'వర్తక విధానం' తెలియజేస్తుంది.

ప్రపంచ దేశాలు రెండు రకాల వర్తక విధానాలు పాటిస్తాయి.

1. రక్షణాత్మక వర్తక విధానం
2. స్వేచ్ఛా వ్యాపార విధానం

▶ ఎలాంటి విదేశీ వర్తకాన్ని కలిగి ఉండని దేశాన్ని 'అటార్ని', 'లేదా క్లౌడ్ ఎకనామీ' అంటారు.

▶ భారతదేశం - విదేశీ వర్తక విధానం

▶ భారతదేశం ఆవలంబించిన విదేశీ వర్తక విధానాన్ని వివిధ దశల వారీగా విభజించవచ్చు.

1950-80

▶ ఈ దశలో భారతదేశం 'రక్షణాత్మక విదేశీ వర్తక విధానం' ఆవలంబించింది. ఇందులో మూడు ముఖ్యంగాలుంటాయి.

ఎ. దిగుమతులపై ఆంక్షలు విధించడం

బి. దిగుమతుల ప్రతిష్ఠాపన విధానం

సి. ఎగుమతుల ప్రోత్సాహ విధానం

▶ స్వాతంత్ర్యానంతరం మొదట ఆహార కొరతను అధిగమించడానికి వాటిని దిగుమతి చేసుకోవడం, భారీ- మౌలిక పరిశ్రమల స్థాపన కోసం మూలధన వస్తువులను దిగుమతి చేసుకోవడం ఎక్కువగా ఉండేది. కానీ దిగుమతులకు సరిపడే ఎగుమతులు చేయలేకపోవడం వల్ల దేశ ఖజానాలో ఉన్న విదేశీ మారక ప్రస్తు నిల్వలు భారీగా తగ్గిపోయాయి.

▶ దీతో 1956- 57 నుంచి దిగుమతులపైనే కఠినమైన ఆంక్షల విధానాలు ప్రారంభించారు. ఉదా: Licencing Quota)

విధించడం మొదలైనవి.

▶ సొంత సాంకేతిక పరిష్కారం ఉపయోగించి ఎగుమతి చేసుకునే వస్తువులను దేశంలోనే ఉత్పత్తి చేయడం ద్వారా 'దిగుమతుల ప్రతిష్ఠాపన-ఎగుమతుల ప్రోత్సాహం' సాధించాలని తద్వారా విదేశీ మారక ప్రవాహాన్ని అడ్డించి పొందుతున్న వస్తువులను భాగించారు. అయినప్పటికీ 'Developmental imports - లేదా Anti Inflationary Imports అనుమతించబడ్డాయి.

2. 1980 నుంచి ఆర్థిక సంస్కరణల ప్రవేశం వరకు

▶ 1977-78 దిగుమతుల సరళీకరణ ప్రారంభం

▶ 1980-81 నుంచి విదేశీ వర్తకంలో అనేక సరళీకరణ చర్యలు ప్రవేశపెట్టారు.

3. 1991 ఆర్థిక సంస్కరణలు- నూతన విదేశీ వర్తక విధానం

▶ 1991లో ఇండియాలో ప్రవేశపెట్టిన ఆర్థిక సంస్కరణలు, 1995లో ఏర్పడిన డబ్ల్యూటీఎఫ్లో భారత వ్యవస్థాపక సభ్యుల దేశంగా ఉండటం వంటి కారణాల వల్ల దేశ విదేశీ వర్తక విధానంలో అనేక సరళీకరణ చర్యలు ప్రవేశపెట్టబడి ప్రపంచీకరణ దిశగా చర్యలు చేపట్టారు.

భారతదేశం-EXIM పాలసీలు

▶ అదీదీ హాస్పిస్ కమిటీ (1984) సిఫారసులతో ఇండియా- విదేశీ వర్తక విధానంలో EXIM పాలసీలు ప్రవేశపెట్టబడ్డాయి. EXIM పాలసీ లను Export-Import పాలసీలు అంటారు.

EXIM Policy

1. దిగుమతులపై సుంకాలు తగ్గించడం (ప్రారంభమైంది)
2. Second Hand Goodsను దిగుమతి

EXIM Policy (1992-97)

1. 1991 ఆర్థిక సంస్కరణల ప్రవేశం అనంతరం ప్రవేశపెట్టారు.
2. ఇందులో విదేశీ వర్తకానికి సంబంధించి Licencing, Certificate, Clearance వంటి విధానాలు రద్దయ్యాయి.
3. దిగుమతులపై సుంకాలు కస్టమ్స్ ద్వారా భారీగా తగ్గించారు. 1998లో 6,000 మైగా వస్తువులపై దిగుమతి సుంకాలు తొలగించారు.
4. Export Led వృద్ధిని సాధించాలి
5. Look East Policy నివారాన్ని నాటి భారత ప్రధాని పీవీ నరసింహారావు ఇచ్చారు.

EXIM (1997-2002)

1. 2000-01లో 714 అంకాలు, 2001-02లో 715 అంకాలపై, దిగుమతులపై పరిమలాణాత్మక ఆంక్షలు తొలగించబడ్డాయి. ప్రత్యేక ఆర్థిక మండల (SEZ-Special Economic Zones) ఏర్పాటు ప్రారంభించబడింది.
2. 2004లో అర్ధవర్షం నాటికి ప్రవేశపెట్టబడింది. వ్యవసాయ ఉత్పత్తులు, చిన్న తరహా పరిశ్రమల ఉత్పత్తులు, వస్త్రాలు, ముత్యాలు, ఎలక్ట్రానిక్ వస్తువులు ఎగుమతులు పెంచాలనే లక్ష్యంతో ఈ విధానం ప్రవేశపెట్టారు.

Foreign Policy (2002-2007)

1. 2004లో అర్ధవర్షం నాటికి ప్రవేశపెట్టబడింది. వ్యవసాయ ఉత్పత్తులు, చిన్న తరహా పరిశ్రమల ఉత్పత్తులు, వస్త్రాలు, ముత్యాలు, ఎలక్ట్రానిక్ వస్తువులు ఎగుమతులు పెంచాలనే లక్ష్యంతో ఈ విధానం ప్రవేశపెట్టారు.
2. 2004లో అర్ధవర్షం నాటికి ప్రవేశపెట్టబడింది. వ్యవసాయ ఉత్పత్తులు, చిన్న తరహా పరిశ్రమల ఉత్పత్తులు, వస్త్రాలు, ముత్యాలు, ఎలక్ట్రానిక్ వస్తువులు ఎగుమతులు పెంచాలనే లక్ష్యంతో ఈ విధానం ప్రవేశపెట్టారు.

Foreign Policy (2004-09)

1. విదేశీ వర్తక విధానాన్ని ప్రతి ఐదు సంవత్సరాలకు ఒకసారి అంతకు ముందున్న EXIM Policy స్థానంలో 2004 నుంచి ప్రారంభించారు.
2. 2009 నాటికి కింది లక్ష్యాలు సాధించి ఉంటారు.

2009 నాటికి కింది లక్ష్యాలు సాధించి ఉంటారు.

- ఎ. ప్రపంచ వాణిజ్యంలో భారతదేశ విదేశీ వాణిజ్య వాల్యూమ్ 1.5 శాతానికి పెంచాలి.
- బి. భారతదేశ ఎగుమతుల విలువను 200 US బిలియన్ డాలర్లకు పెంచాలి.
- సి. భారతదేశ ఎగుమతుల విలువను 200 US బిలియన్ డాలర్లకు పెంచాలి.
- డి. భారతదేశ ఎగుమతుల విలువను 200 US బిలియన్ డాలర్లకు పెంచాలి.

Focus Product Scheme

▶ 2013-14లో భారతదేశం ఎగుమతుల విలువ 465- US బిలియన్ డాలర్లు. దీన్ని 2020 నాటికి 900 US బిలియన్ డాలర్లకు పెంచాలి.

Focus Market Scheme

▶ 2013-14లో ప్రపంచ వాణిజ్యంలో ఇండియా వాల్యూమ్ 2 శాతం, దీన్ని 2020 నాటికి 3.5 శాతానికి పెంచాలి.

WTOతో సంబంధం లేకుండా Bilateral, Multilateral ప్రాంతీయ వాణిజ్య ఒప్పందాలను చేసుకోవాలి.

భారత విదేశీ వర్తకాన్ని విస్తరించవలసి

▶ 2013-14లో భారతదేశం ఎగుమతుల విలువ 465- US బిలియన్ డాలర్లు. దీన్ని 2020 నాటికి 900 US బిలియన్ డాలర్లకు పెంచాలి.

Make In India, Skill India, Digital India వంటి పథకాలకు ఊతమివ్వాలి.

అమలు విధానం

1. ప్రాంతీయ వ్యూహం: భారతదేశం ఎగుమతులను చేసే దేశాలను 8 ప్రాంతాలుగా విభజించి ఎగుమతులపై ప్రాంతాన్ని బట్టి రాయితీలు అందించాలి.
2. USA, EU ప్రాంతం
3. SAARC దేశాలు
4. North Asian దేశాలు
5. రష్యా
6. లాటిన్ అమెరికా
7. చైనా
8. జపాన్

గత 2 సంవత్సరాల ఎగుమతుల విలువ

1. గత 2 సంవత్సరాల ఎగుమతుల విలువ సామర్థ్యాన్ని బట్టి ఎగుమతిదారులకు హాండా ఇవ్వబడింది.
2. ఎగుమతులను ప్రోత్సహించడానికి కింది ఎగుమతి ఊత్సాహక విధానాలను చేస్తారు.

1. FPS-Focus Product Scheme

2. FMS-Focus Market Scheme

3. MLFPS-Market Linked Focus Product Scheme

4. Target Plus Scheme

5. VKGUY-Visesha Krishi Grameena Udyog Yojana

6. AIIS-Agriculture infrastructure incentive scrips

▶ దీని కింద ఉత్పత్తి సేవా సంస్థలకు 5 శాతం

Export Promotion 'ను ఏర్పాటు చేశారు.

Focus Product Scheme

▶ 2013-14లో భారతదేశం ఎగుమతుల విలువ 465- US బిలియన్ డాలర్లు. దీన్ని 2020 నాటికి 900 US బిలియన్ డాలర్లకు పెంచాలి.

Focus Market Scheme

▶ 2013-14లో ప్రపంచ వాణిజ్యంలో ఇండియా వాల్యూమ్ 2 శాతం, దీన్ని 2020 నాటికి 3.5 శాతానికి పెంచాలి.

WTOతో సంబంధం లేకుండా Bilateral, Multilateral ప్రాంతీయ వాణిజ్య ఒప్పందాలను చేసుకోవాలి.

భారత విదేశీ వర్తకాన్ని విస్తరించవలసి

Make In India, Skill India, Digital India వంటి పథకాలకు ఊతమివ్వాలి.

అమలు విధానం

1. ప్రాంతీయ వ్యూహం: భారతదేశం ఎగుమతులను చేసే దేశాలను 8 ప్రాంతాలుగా విభజించి ఎగుమతులపై ప్రాంతాన్ని బట్టి రాయితీలు అందించాలి.
2. USA, EU ప్రాంతం
3. SAARC దేశాలు
4. North Asian దేశాలు
5. రష్యా
6. లాటిన్ అమెరికా
7. చైనా
8. జపాన్

గత 2 సంవత్సరాల ఎగుమతుల విలువ

1. గత 2 సంవత్సరాల ఎగుమతుల విలువ సామర్థ్యాన్ని బట్టి ఎగుమతిదారులకు హాండా ఇవ్వబడింది.
2. ఎగుమతులను ప్రోత్సహించడానికి కింది ఎగుమతి ఊత్సాహక విధానాలను చేస్తారు.

1. FPS-Focus Product Scheme

2. FMS-Focus Market Scheme

3. MLFPS-Market Linked Focus Product Scheme

4. Target Plus Scheme

5. VKGUY-Visesha Krishi Grameena Udyog Yojana

6. AIIS-Agriculture infrastructure incentive scrips

▶ దీని కింద ఉత్పత్తి సేవా సంస్థలకు 5 శాతం

లక్ష్యాలు

1. 2013-14లో భారతదేశం ఎగుమతుల విలువ 465- US బిలియన్ డాలర్లు. దీన్ని 2020 నాటికి 900 US బిలియన్ డాలర్లకు పెంచాలి.
2. 2013-14లో ప్రపంచ వాణిజ్యంలో ఇండియా వాల్యూమ్ 2 శాతం, దీన్ని 2020 నాటికి 3.5 శాతానికి పెంచాలి.

WTOతో సంబంధం లేకుండా Bilateral, Multilateral ప్రాంతీయ వాణిజ్య ఒప్పందాలను చేసుకోవాలి.

భారత విదేశీ వర్తకాన్ని విస్తరించవలసి

Make In India, Skill India, Digital India వంటి పథకాలకు ఊతమివ్వాలి.

అమలు విధానం

1. ప్రాంతీయ వ్యూహం: భారతదేశం ఎగుమతులను చేసే దేశాలను 8 ప్రాంతాలుగా విభజించి ఎగుమతులపై ప్రాంతాన్ని బట్టి రాయితీలు అందించాలి.
2. USA, EU ప్రాంతం
3. SAARC దేశాలు
4. North Asian దేశాలు
5. రష్యా
6. లాటిన్ అమెరికా
7. చైనా
8. జపాన్

గత 2 సంవత్సరాల ఎగుమతుల విలువ

1. గత 2 సంవత్సరాల ఎగుమతుల విలువ సామర్థ్యాన్ని బట్టి ఎగుమతిదారులకు హాండా ఇవ్వబడింది.
2. ఎగుమతులను ప్రోత్సహించడానికి కింది ఎగుమతి ఊత్సాహక విధానాలను చేస్తారు.

1. FPS-Focus Product Scheme

2. FMS-Focus Market Scheme

3. MLFPS-Market Linked Focus Product Scheme

4. Target Plus Scheme

5. VKGUY-Visesha Krishi Grameena Udyog Yojana

6. AIIS-Agriculture infrastructure incentive scrips

▶ దీని కింద ఉత్పత్తి సేవా సంస్థలకు 5 శాతం

గ్రూప్ ప్రత్యేకం

ఎకానమీ

ఇప్పుడు ఉంది. దీన్ని కస్టమ్స్ సుంకాలు, ఎక్స్ ట్రేజ్ సుంకం, సేవా పన్ను చెల్లింపబడుతున్న ఉపయోగించుకోవచ్చు.

WTO నిబంధనలకు అనుగుణంగా నడుచుకోవడానికి trade council, national committee on trade facilitationను ఏర్పాటు చేయాలని ప్రతిపాదించారు.

ఈ పథకం కింద భారత్ నుంచి ఎగుమతులు చేసే దేశాలను 8 ప్రాంతాలుగా విభజించారు.

1. Traditional దేశాలు (80 దేశాలు)
2. Emerged దేశాలు (199 దేశాలు)
3. ఇతర దేశాలు (70 దేశాలు)

SEIS (Service Export from India Scheme

గతంలో ఉన్న Serve from India స్థానంలో ప్రవేశపెట్టబడింది. 5 శాతం duty scrips సౌకర్యం దీనికి కూడా వర్తిస్తుంది.

EPCG (Export Promotion Capital Good)

ఈ పథకం కింద మూలధన వస్తువులను దిగుమతి చేసుకోని సుంకం రాయితీ పొంది, వస్తు సేవలను ఉత్పత్తి చేసి రానున్న 6 సంవత్సరాలలో పొందిన సుంకం రాయితీకి 6 రెట్లకు సమానమైన వస్తు సేవలను ఎగుమతి చేయవలసి ఉంటుంది. దీన్ని Export obligation అంటారు. పాలసీలో EPCG కింద ఉన్న Export obligationను 25 శాతం తగ్గించారు.

MSME (Micro Small Medium Enterprises)లను

విదేశీ పర్యాటక రంగాన్ని ప్రోత్సహించేందుకు సరైన విధానం లేదు.

MSMEలకు ప్రాధాన్యం ఇవ్వలేదు.

ఎగుమతులను ప్రోత్సహించే, సౌకర్యాలు కల్పించే సంస్థలను అంత ప్రాధాన్యం ఇవ్వలేదు.

డిఫెన్స్, మిలటరీ, ఎయిర్ ఫోర్స్, అణు విద్యుత్ క్షేత్రం

సంబంధించిన తప్పనిసరి ఎగుమతుల కొరతను 18 నెలల నుంచి 24 నెలలకు పెంచారు.

2015-20 పాలసీకి 3 అంకాలు

విస్తరించబడింది.

విదేశీ పర్యాటక రంగాన్ని ప్రోత్సహించేందుకు సరైన విధానం లేదు.

MSMEలకు ప్రాధాన్యం ఇవ్వలేదు.

ఎగుమతులను ప్రోత్సహించే, సౌకర్యాలు కల్పించే సంస్థలను అంత ప్రాధాన్యం ఇవ్వలేదు.

డిఫెన్స్, మిలటరీ, ఎయిర్ ఫోర్స్, అణు విద్యుత్ క్షేత్రం

సంబంధించిన తప్పనిసరి ఎగుమతుల కొరతను 18 నెలల నుంచి 24 నెలలకు పెంచారు.

2015-20 పాలసీకి 3 అంకాలు

విస్తరించబడింది.

విదేశీ పర్యాటక రంగాన్ని ప్రోత్సహించేందుకు సరైన విధానం లేదు.

MSMEలకు ప్రాధాన్యం ఇవ్వలేదు.

ఎగుమతులను ప్రోత్సహించే, సౌకర్యాలు కల్పించే సంస్థలను అంత ప్రాధాన్యం ఇవ్వలేదు.

డిఫెన్స్, మిలటరీ, ఎయిర్ ఫోర్స్, అణు విద్యుత్ క్షేత్రం

సంబంధించిన తప్పనిసరి ఎగుమతుల కొరతను 18 నెలల నుంచి 24 నెలలకు పెంచారు.

2015-20 పాలసీకి 3 అంకాలు

విస్తరించబడింది.

విదేశీ పర్యాటక రంగాన్ని ప్రోత్సహించేందుకు సరైన విధానం లేదు.

MSMEలకు ప్రాధాన్యం ఇవ్వలేదు.

ఎగుమతులను ప్రోత్సహించే, సౌకర్యాలు కల్పించే సంస్థలను అంత ప్రాధాన్యం ఇవ్వలేదు.

డిఫెన్స్, మిలటరీ, ఎయిర్ ఫోర్స్, అణు విద్యుత్ క్షేత్రం

సంబంధించిన తప్పనిసరి ఎగుమతుల కొరతను 18 నెలల నుంచి 24 నెలలకు పెంచారు.

2015-20 పాలసీకి 3 అంకాలు

విస్తరించబడింది.

విదేశీ పర్యాటక రంగాన్ని ప్రోత్సహించేందుకు సరైన విధానం లేదు.

MSMEలకు ప్రాధాన్యం ఇవ్వలేదు.

ఎగుమతులను ప్రోత్సహించే, సౌకర్యాలు కల్పించే సంస్థలను అంత ప్రాధాన్యం ఇవ్వలేదు.

డిఫెన్స్, మిలటరీ, ఎయిర్ ఫోర్స్, అణు విద్యుత్ క్షేత్రం

సంబంధించిన తప్పనిసరి ఎగుమతుల కొరతను 18 నెలల నుంచి 24 నెలలకు పెంచారు.

2015-20 పాలసీకి 3 అంకాలు

విస్తరించబడింది.

విదేశీ పర్యాటక రంగాన్ని ప్రోత్సహించేందుకు సరైన విధానం లేదు.

MSMEలకు ప్రాధాన్యం ఇవ్వలేదు.

ఎగుమతులను ప్రోత్సహించే, సౌకర్యాలు కల్పించే సంస్థలను అంత ప్రాధాన్యం ఇవ్వలేదు.

డిఫెన్స్, మిలటరీ, ఎయిర్ ఫోర్స్, అణు విద్యుత్ క్షేత్రం

సంబంధించిన తప్పనిసరి ఎగుమతుల కొరతను 18 నెలల నుంచి 24 నెలలకు పెంచారు.

2015-20 పాలసీకి 3 అంకాలు

విస్తరించబడింది.

విదేశీ పర్యాటక రంగాన్ని ప్రోత్సహించేందుకు సరైన విధానం లేదు.

MSMEలకు ప్రాధాన్యం ఇవ్వలేదు.

ఎగుమతులను ప్రోత్సహించే, సౌకర్యాలు కల్పించే సంస్థలను అంత ప్రాధాన్యం ఇవ్వలేదు.

డిఫెన్స్, మిలటరీ, ఎయిర్ ఫోర్స్, అణు విద్యుత్ క్షేత్రం

సంబంధించిన తప్పనిసరి ఎగుమతుల కొరతను 18 నెలల నుంచి 24 నెలలకు పెంచారు.

2015-20 పాలసీకి 3 అంకాలు

విస్తరించబడింది.

విదేశీ పర్యాటక రంగాన్ని ప్రోత్సహించేందుకు సరైన విధానం లేదు.

MSMEలకు ప్రాధాన్యం ఇవ్వలేదు.

ఎగుమతులను ప్రోత్సహించే, సౌకర్యాలు కల్పించే సంస్థలను అంత ప్రాధాన్యం ఇవ్వలేదు.

డిఫెన్స్, మిలటరీ, ఎయిర్ ఫోర్స్, అణు విద్యుత్ క్షేత్రం

సంబంధించిన తప్పనిసరి ఎగుమతుల కొరతను 18 నెలల నుంచి 24 నెలలకు పెంచారు.

2015-20 పాలసీకి 3 అంకాలు

విస్తరించబడింది.

విదేశీ పర్యాటక రంగాన్ని ప్రోత్సహించేందుకు సరైన విధానం లేదు.

MSMEలకు ప్రాధాన్యం ఇవ్వలేదు.

ఎగుమతులను ప్రోత్సహించే, సౌకర్యాలు కల్పించే సంస్థలను అంత ప్రాధాన్యం ఇవ్వలేదు.

డిఫెన్స్, మిలటరీ, ఎయిర్ ఫోర్స్, అణు విద్యుత్ క్షేత్రం

సంబంధించిన తప్పనిసరి ఎగుమతుల కొరతను 18 నెలల నుంచి 24 నెలలకు పెంచారు.

2015-20 పాలసీకి 3 అంకాలు